

Höga Wisan.

Kap. 1.

Den brudliga kärlekens längtan och hymna.

1. Salomos Höga Wisa*.

* eg. fångernas sång: hwari stildras den brudliga och i sin fullkänning äktenkapliga kärleken, hvars högsta uppenbarelse är Christi kärlek till sin församling, Joh. 3, 29. Eph. 5, 23—32.

2. * Han kysser mig med sin muns kyssande; ty din kärlek är ljusligare än vin.

* v. 2—4 chor af Jerusalemis döttrar, de utländska qvinnorna i det Jerusalemiska hovvet, församlade i vinsalen (Kap. 2, 4), stora sällsapsrummet i konungens palats. Deras högre motswarighet äro de för Christi uppenbarelse tillgängliga hednafolken, Ps. 45.

3. Ljusliga till doft äro dina balsamer; en utgjuten balsam är ditt namn*: derföre hafwa jungfrurna dig kär.

* d. ä. du sjelf, din person, är för alla behaglig såsom en utgjuten nardusolja sprider sin wällukt widt omkring.

4. Drag mig efter dig, så löpe wi*: konungen förde mig in uti sina kamrar**: wi wilje fröjda oss och glade wara öfwer dig, wi wilje prisa din kärlek mer än vin: uppriktigt älska de dig.

* alla tillammans och hwar och en för sig. Derföre omwexling mellan ental och flertal. Gäller i högre mening om de folk och enskilda menniskor, som af Fadrens förefommade nåd låta draga sig till Sonen, den himmelske Salomo, Fridsförsten. ** i sina innersta kamrar, d. ä. harem, qvinnobonungen.

5. * Jag är swart, men gauska täck, I Jerusalemis döttrar, såsom Kedars hyddor**, såsom Salomos tapeter †.

* Sulamith, bruden, uppträder talande: dottern Zion, landsbygdens enkla lärna, gentemot de prunkande werldsfolken. ** Arabstammen Kedars swarta täckt af kamelott gifwa på den wida slätten en behaglig anblick. † tätkomhången, täkt. Den ofonstade landstidan älskar att betrakta konungen såsom herde, och såsom sådan hade han och allraförst wunnit hennes kärlek på ett besök i hennes födelsebygd, som tillika war hans, Kap. 8, 5.

6. Ser icke derefter, att jag så swart är; ty solen hafwer bränt mig: min moders barn* wredgades på mig, de satte mig till wingårdswaktersta; men min wingård, den jag hade**, bevarade jag icke.

* bröderna, hwilka i österlandet hafwa en oinsträckt, ofta tyranniskt begagnad makt öfwer systarne. ** min egen wingård, min ädla besittning, d. ä. min person, här den yttre el. skönheten, men Kap. 8, 12 den inre el. ofullden.

7. O säg mig du, den min själ älskar, hwar du betar, hwar du hwilar* om middagen, att jag icke må wara såsom en förtappad** wid dina stallbröders hjordar.

* eg. låter (hjorden) lägga sig: i skuggan wid swala watten under middagsstetten. ** eg. en förhöjd, d. ä. en lusttärna, 1 Mos. 28,

14. Yrrande omkring att söla sin älsfäde bland de främmande herdarnes hjordar kunde hon lätteligen blifwa ansedd för en lösaktig qwinna. Sådana ströfwa omkring wälbestöjade, ty de oförhntast sig blottande qwinnor i orienten hyja dock den största affsty för att blotta ansigtet.

8. Hafwer du dig det icke kunnigt, du skönaste bland qwinnor, så gaft uppå fårens fotspår, och beta dina tid wid herdahusen*.

* I närheten af herdetjällen i sin hembygd sjelf wallande sin hjord skulle hon der säkrast träffa sin älsfäde, såsom hon och der allraförst funnit honom. Så swara qvinnorna, i det de försätta sig i Sulamiths sinne, som helbre dwäljes wid det landliga hemmets wänliga svid, än wid hovwets bullrande prast.

9. * Wid min prakthäst ibland Pharao's spann** förliknar jag dig, min kära †.

* Salomo uppträder, prifande sin brud. ** Bland de hästspann Salomo erhållit af Pharao. † eg. min wäninna.

10. Dina kinder stå täda i trensarne*, och din hals i perlbanden.

* de från hufwudet nedhängande perltraderna.

11. Wi wilje göra dig gyldene trensar med silfwerpunkter.

12. * Medan konungen war wid sin bordrund**, gaf min nardus sin lukt †.

* Sulamith talar. ** i gästernas krets wid gästabudet i måltidsalen. † Den kärlek, som brudgummen ingaf, upplifwades af hans närvaro och doftade honom till mötes såsom en wälluktångande nardusbalsam. Så älskar församlingen sin konungslige brudgom Kristus med den kärlek, som han sjelf upptändt i hennes hjerta.

13. Min wän är mig ett knippe af myrrha, det emellan mina bröst skall ligga*.

* eg. ligga natten öfwer. Bruden bär sin brudgums bild i hjertat städje dag och natt. Tanken på honom är henne ljustwäre än de kostligaste wällukter.

14. Min wän är mig en copherdrufwa* i Engedis fruktgårdar**.

* Copher, cyperblomma, Alhenna, en 10 fot hög buske med wälluktande hwitgula blomklasar el. blomwippor. Af des blad beredes det i orienten så omtyckta smink, hwarmed qvinnorna färga naglar och hår. ** Engedi, stad i Juda, wid sydliga westkusten af döda hafwet (Hes. 47, 10), i en bergig trakt, med ett för palm- och balsamplanteringar ytterst gynnsamt klimat.

15. * Si, du är skön, min kära; skön är du, dina ögon äro dufwor**.

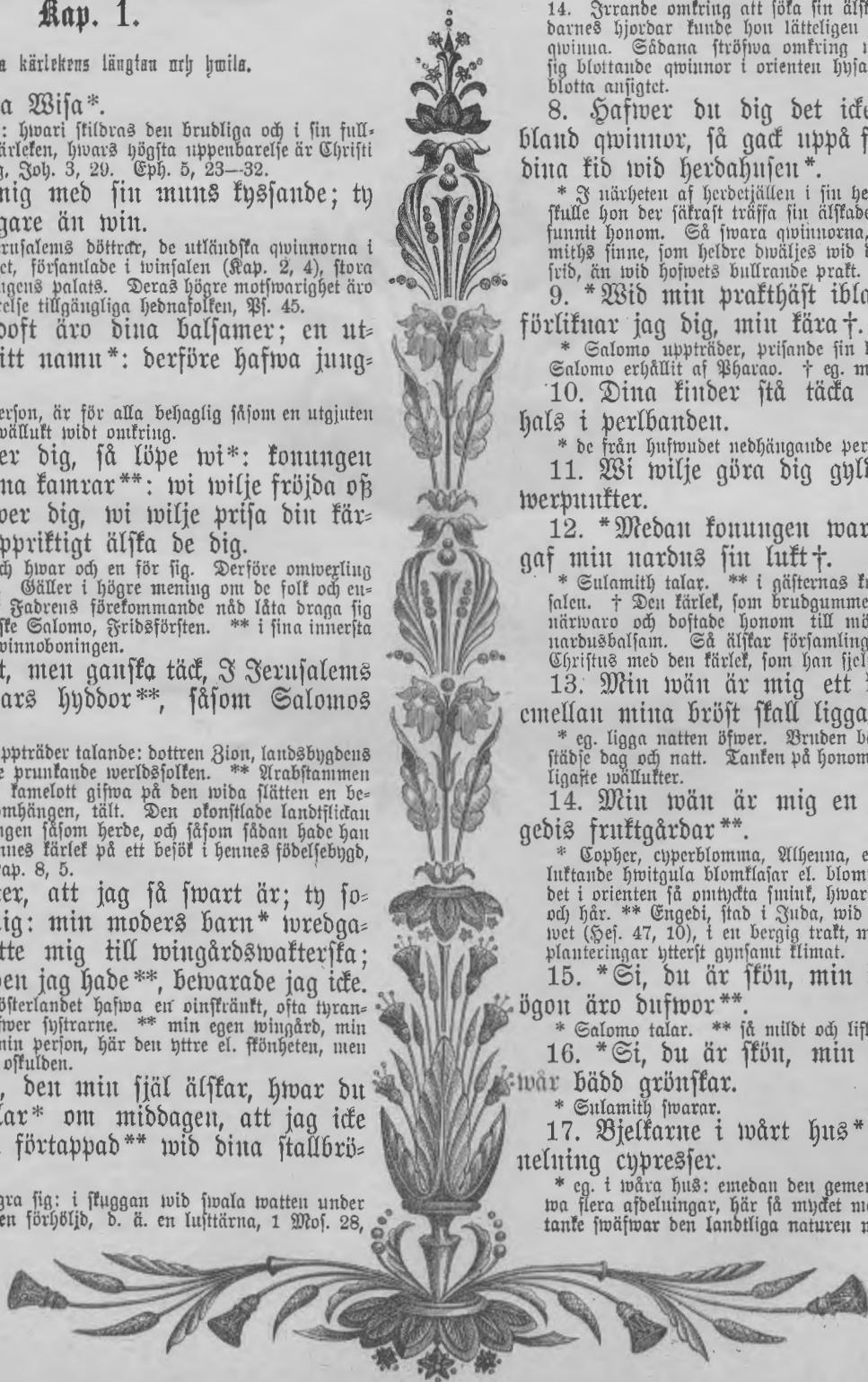
* Salomo talar. ** så mildt och lifligt blickande.

16. * Si, du är skön, min wän, och ljuslig; och war bädd grönskar.

* Sulamith swarar.

17. Bjelkarne i vårt hus* äro cedrar, war pannelning cypresser.

* eg. i våra hus: emedan den gemensamma bonungen tänkes hafwa flera afdelningar, här så mycket mer passande, som för brudens tanke swärfwar den landliga naturen med sin omwexlande mångfald

af dalar och höjder, der mjuka ängsmattor erbjuda en hvilobädd, som bekransas af doftande cypresser i stället för panelade väggar, och öfverflygges af höga cedrars sumniga kronor i stället för tak. I sådana naturbilder målar Sulamith den blomstrande själfhet, som hon med glad förhoppning lofvar sig af den äktenkapliga föreningen med sin brudgum.

Kap. 2, v. 1. Jag är ett blomster* i Saron**, och en lilja i dalen†.

* eg. narcis, Es. 35, 1. ** den berömda slätten wid Medelhafskusten emellan Zoppe och Casarea, om wären betäckt med allehanda fäna blommor, hvita och röda rosor, narcisser, tulpaner, anemoner, hvita och gula liljor, levdorjer re. † blyg och anspråkslös som denna.

2. * Såsom en lilja ibland törnen, så är min kära ibland dötrarne.

* Salomo gemmåler.

3. * Såsom en apel ibland skogsträd, så är min wän ibland sönerna. I hans skugga lyster mig att sitta, och hans frukt är söt för min gom**.

* Bruden svarar. ** d. ä. hans umgänge är mig wedergwifande, och yttringen af hans ynnest, det kärleksfulla tilltalet, huj som en ädel frukt.

4. Han hafwer fört mig in uti winhuset*, och kärleken är hans baner öfwer mig**.

* den sal i palatset, som war bestämd för den af ädelt win lifwade sällskapsglädjen; se Kap. 1, 2. ** Brudgummens kärlek är på en gång det äbla win, som fröjdar brudens hjerta, och det skyddsbaner, som ingifwer henne känslan af trygghet.

5. Wedergwicker mig med drufwofakor, och uppriffrer mig med äpplen; ty jag är krank af kärlek*.

* Rusinfakor äro kraftigt stärkande medel för trötta och wammåttiga, 2 Sam 6, 19 hebr., Niebuhr Resa i Arabien f. 9; lifasä äro friska äpplen särdeles uppriffrande, enligt Avicenna.

6. Hans wenstra hand är under mitt hufwud, och hans högra hand omfamnar mig*.

* Kärleksåtrån öfvergår till hänrådning, derunder tid och rum förswinna, och bruden tyder sig förskytad till en landtlig nejd, der hon inslumar i kammern på sin brudgum, som sjunger öfwer henne slummerfången, v. 7.

7. "Jag beswär eder, Jerusalems dötrar, wid vår* eller wid hindar i marken, att I icke uppväcken eller stören min käresta, till des henne sjelf lyster"***.

* gazeller, de fina, lifliga och älskliga djur, som i österrändsk skalderkonst utgöra en stående bild af qwinligt behag. ** att uppvakna. Med detta omwäde slutas här, såsom på de andra ställena, en aft eller afdelning af sångernas sång.

Kap. 2.

Kärleken och wären. Wännen sökt och funnen.

8. Det är min wäns röst; si, han kommer der, springande öfwer bergen, hoppande öfwer höjderna*.

* de berg och höjder, som stilsa brudens landtliga hem från Jerusalem, hwarifrån hon om wären efter sitt första wistande i konungastaden erhåller besöf af sin konungslige wän.

9. Min wän är lif en råbock eller ung hjort; si, han står bak wår vägg, och ser genom fenstret, och gluggar* genom gallret**.

* gluttar, tittar in. ** den näslikt gallrade fönsteröppningen.

10. Min wän swarade, och sade till mig: Statt upp, min kära, min wäna, och kom.

11. Ty si, wintern är förgången, regnet är öfwerståndet, och är sin lös;

12. Blomstren äro utsprungna* på marken; wår tiden** är kommen, och turturdufwan låter sig höra i wårt land.

* eg. warda sedda, wisa sig. ** eg. winstockfårningens tid.

13. Fikonträdet är knoppadt*, winträden blomstra och gifwa sin luft**: stätt upp, min kära, min wäna, och kom.

* eg. kryddar sina omogna frukter, d. ä. fyller dem med aromatisk saft, drifwer dem till mognad, neml. wårstikonen, som wäxa under wintern och mogna i Juni. ** ordagr.: och winträden i blomma gifwa luft.

14. Min duswa uti stenklyftor, i bergsklippans skygd*, låt mig se ditt ansigte, låt mig höra din röst; ty din röst är söt, och ditt ansigte ljusligt.

* Sulamith i sin laudliga fristad förliknas wid en skygd duswa, som håller sig fördoft i bergen under skyddande klippusprång.

15. * "Tager öf räfwar, de små räfwar, som föder swa wingårdar; ty wåra wingårdar blomstra."

* Sulamith träder ut, och låter höra sin röst, i det hon sjunger en wingårdssång, hwar i ligger en hänsyftning på de älskaendes unga blommande kärlek ej mindre än på de favor, för hwilka den är utjatt från det smygande förfäret af werldens småaktiga afund. Räfwarne skada wingårdarne genom att undergräfwå häckarna och winstodarnes rötter och afbita de unga stöten.

16. Min wän är min, och jag är hans, den der betar ibland liljor*.

* Bruden är wiß om sin brudgums kärlek. Han är i hennes ögon den gode herden, som betar sin hjord på blomsterängar, och i hvars spår fribens liljor uppwäxa.

17. Intill des att dagen sival warder och skuggorna fly, wänd om, war såsom en rå, min wän, eller såsom en ung hjort på skiljebergen*.

* Sulamith i hänrådningstillstånd (som 1, 6), troende sig i aftonen se wännen wita från sin sida, utsträcker armarna efter honom, att han måtte wända om och i aftonshalkan, innan natten inbryter, jwäfwå lätt som en gazell eller hjort med henne bort öfwer bergen, som stilsa de älskande åt. I detta tillstånd inslumar hon och brömmar om stilsmejsa och återseende, Kap. 3, 1—4: och wännen, troget wakande som för, sjunger öfwer slummerstan det kända omwädet, v. 5.

Kap. 3 v. 1. Jag sökte om natten i min fång den min själ kär hade; jag sökte, men fann honom icke.

2. Jag will stå upp och gå omkring i staden*, på gator och gränder, och söka den min själ kär hafwer: jag sökte, men fann honom icke.

* meuas Jerusalem.

3. Mig funno wäktarena, som kringom i staden gå: Hafwen I icke sett den min själ kär hafwer?

4. Då jag kom litet framom dem, så fann jag den min själ kär hafwer: jag håller honom och will icke släppa honom, till des jag hafwer fört honom in uti min moders hus, uti min moders kammare.

5. "Jag beswär eder, I Jerusalems dötrar, wid vår eller wid hindar på marken, att I icke uppväcken min käresta, eller stören henne, till des henne sjelf lyster"***.

* Kap. 2, 7.

Kap. 3.

Brudfården.

6. So är denna, som uppgår utur öken*, lifasom rökstoder, kringdoftad af myrrha och rökelse, utaf allahanda främarens kryddstoff?

* beteslandet, brudens hembygd i sydliga Juda, hwarifrån hon nu i högtidligt bröllopsdag afhentats till Jerusalem, omhwarf af doftande rökelsemoln.

7. Se der harts säng*, Salomos säng! Sextio starke stå deromkring, af de starke i Israel**;

* bäräng el. palankin, hwari bruden bars under resan. ** såsom skyddsivakt under brudsården.

8. Alle förtrogne med swärd, och öfwade till strid; en hwar med swärd wid sin länd, till skydd mot nattens skrämjel*.

* d. ä. till wäri mot de faror, som hoto om natten, t. eg. arabiska stråtsfwares anfall.

9. En bärstol lät konung Salomo göra sig af Libanons trä:

10. Deß stoder* lät han göra af silfwer, deß ryggtüd af guld, deß säte af purpur, deß inre kär- ligen utlagdt** af Jerusalem dötrrar †.

* de uppfående stolparne i palankincns fyra hörn. ** eg. lagdt med mosattarbete. † af qwinorna i Salomos hof, bruden till ära, hwilken också de hälla lär, i det frestelsen till afund förlamades hos dem genom brudens utomordentliga skönhet både till kropp och själ.

11. Går ut, O Zions dötrrar*, och skåder konung Salomo, i den krona, med hwilken hans moder honom krönt hafwer, på hans bröllopsdag, och på hans hjertas fröjds dag**.

* de Zionitiska qwinorna, konungastadens inwånarinnor, i motsats till hesyets qwinor, som kallas Jerusalem dötrrar. Wid brud- tågets ankomst till husvudstaden träder Salomo ut ur palatset sin brud till mötes, omgifwen af en jublande folkmängd, och smyckad med den af moderlig hand honen påsatta bröllopskransen.

Kap. 4.

Förmälningen.

1. * Si, du är skön, min kära, si, du är skön; dina ögon äro dufwor, emellan dina lockar: ditt hår är såsom en hjord af getter, de der lägrade äro nedåt berget Gilead**.

* Salomo, på sin förmälningdag, prisar sin brud. ** det i sköna ringlar nedfallande, hyppiga håret liknar en långs nedåt sluttningen af det beskrefna Gileadberget behagligt utbredd hjord af getter, de österländska med det lena, långa, svartglänsande håret.

2. Dina tänder äro som en hjord af nyklippa får, som twagne komma utur wattnet, hwilka alla- samman äro twillingdrägtiga, och ingen ibland dem är ofruktig*.

* tändernas dubbla rader så hwita, friska och fullständiga.

3. Dina läppar äro såsom ett rosenfärgadt snöre*, och ditt tal** ljusligt; dina kinder † äro såsom granat- äpplets halfrunder † emellan dina lockar.

* eg. en karmesintråd. ** Andra: talredskap, mun. † eg. din tün- ning, d. ä. öfra kinden, hwardera kinden. † † af samma friska be- hagliga rosenstämmer. Granatträdet, Punica granatum, hebr. rimmon, är ett af de angenämaste i naturen, har myrtenlika blad, stora stjern- formiga blommor af högröd färg, runda rosenröda frukter, af stor- lek som en orange med en behagligt läskande saft och purpurblå kärnor.

4. Din hals är såsom Davids torn*, bygd för swärdupphängning, der tusende skölbar hänga uppå, och allahanda de starkas wapen.

* det högresta borgtornet på kullen Ophel, Mich. 4, 8, utwändigt smyckadt med krigarnes upphängda wapenrustningar. Sulamiths ädla aktningssjubande stid betednas med denna bild.

5. Dina tu bröst äro såsom två unga råtvillin- gar, hwilka ibland liljor i bet gå.

6. * Till deß dagen swal warder och skuggorna fly, will jag gå till myrrhaberget och till röfelses- höjden.

* Sulamith faller in, liksom wilsande afbjä de smidrande loforden, i det hon yttrar åstundan att besöka myrrhaberget och röfleskullen, sannolikt ensilga platser i närheten af konungaborgen, der hon will wandra i stilla tankar tills det inbrytande mörkret kallar henne till- baka.

7. * Du är i allo skön, min kära, och ingen fläd är på dig.

* Konungen upppepar bekräftande sin bruds fullkomlighet, och ut- lofwar henne delaktighet i sitt konungliga herravälde, v. 8.

8. Med mig från Libanon, o brud, med mig från Libanon skall du komma; du skall skåda från Ama- nas höjd, från höjden af Senir och Hermon, från lejonens boningar, ifrån de leoparders berg*.

* Bruden skall wid sin gemäls sida såsom herrskarinna träda på werldens höjder. Från berg till berg, der lejon och leoparder bo, skall hon, oäktmlig för alla fiendtliga makter, wandra med honom och skåda ut öfwer det herrliga rike, som lyder under hans fyra. — Amanas, Senir och Hermon äro delar af Libanon, neml. af deß öst- liga ledja Antilibanon. Från Amanas uppspringer den stod af sam- ma namn, som wattnar Damascus, 2 Kon. 5, 12. Med Hermon och Senir eller Schirjon betednas i widare mening hela Antilibanon (5 Mos. 3, 4), i trängre mening skilda trakter af denna bergssträcka (1 Chr. 5, 23).

9. Du hafwer tagit mig hjertat bort, min syster*, kära brud, du hafwer tagit mig hjertat bort med en blick af dina ögon, med en länk af din halsked.

* förtrolig benämning på bruden, att betedna det trogna, heliga och rena i deras kärleksförbund; än mer passande förmedelst de äl- standes gemensamma födelseort, se Kap. 8, 5.

10. Huru skön är din kärlek, min syster, kära brud: din kärlek är lufsware än win, och dina bal- samers doft öfwergår alla örter*.

* kryddörter.

11. Dina läppar, min brud, äro såsom drypande honungskafa: honung och mjölk är under din tunga, och dina kläders doft är såsom doft af Libanon.

12. En tillsluten örtagård är du, min syster, kära brud, en tillsluten källa, en förseglad brunu*.

* så sluten för werlden och deß lusta, så trogen, kytt och ren.

13. Din frukt* är såsom en lustgård** af granat- träd, med ädla frukter, epper med nardus;

* eg. dina frambringelser el. alster, d. ä. brudens herrliga dygder. Hon sjelf är den paradislustgård, som frambringar deß ädla alster. ** eg. paradís.

14. Nardus och saffran, kalmus och kanel, med allehanda röfseträd, myrrha och aloe, med alla* de yppersta kryddor:

* alla andra.

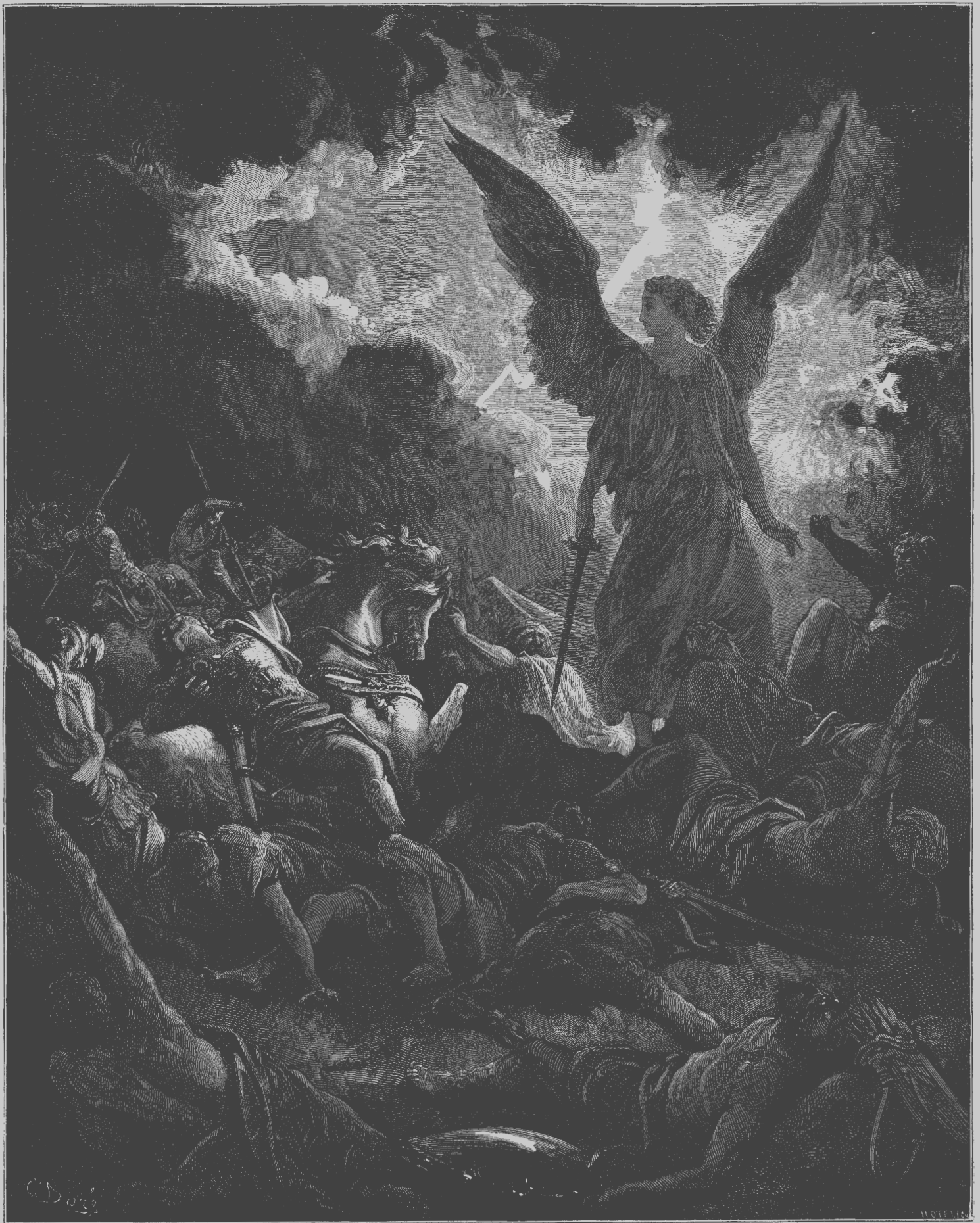
15. Såsom en örtagårdsbrunn*, såsom en brunn af lefwande watten, det af Libanon flyter.

* är du.

16. * Statt upp, nordanwäder, och kom, sunnan- wäder, och blås igenom min örtagård**, att deß örter må drypa †. Min wän komme uti sin örta- gård, och äte sina ädla frukter.

* Sulamith talar. ** mig sjelf, som är en andelig örtagård. † deß balsamer utgjuta sin wällukt: emedan balsamifka örter efter blåst och regn dofta starkare. — Bruden håller sig sjelf ide sin brudgum fullt wärdig, sådan hon är, utan önskar först wara på det bästa tillredd åt honom (genom Guds Andas stift och den gudomliga nådens regn), att han rätt må kunna fröjda sig af hennes fullkomligheter (äta sin örtagårds ädla frukter).

Herrans engel slår assyriernas här.

Kap. 5 v. 1. * Jag är kommen, min syster, kära brud, uti min örtagård; jag hafwer plockat min myrrha samt med min balsam; jag hafwer ätit min honungskaka samt med min honung; jag hafwer druckit mitt vin med min mjölk. Åter, mine käre, och dricker, mine wänner, och warder druckne.

* Konungen sluter bruden i sin famn och förkunnar högt sin glädje att hafwa henne just sådan han själf önskat, honom så kär och wälbehaglig. Derefter wänder han sig till bröllopsgästerna (som böra tänkas förjamlade omkring brudparet i palatsets doftande park), uppmanande dem att hwar för sig i rikt mått dela denna dagens högtidsfröjd.

Kap. 5.

Wännen förlorad och återfunnen.

2. Jag sofwer, och mitt hjerta wakar*: der är min wäns röst, som klappar: Låt mig upp, min syster, min kära, min duswa, min fromma; ty mitt hufwud är fullt med dagg, och mina lockar fulla med nattens droppar.

* Åter: jag sof, men mitt hjerta wakade. Sulamith berättar för sina medhjfrar en inre erfarenhet ur sin kärleks historia. Hon drömde, men endast om honom, af hwilken hennes hjerta war fullt.

3. Jag hafwer afklädt min kjortel*, huru skulle jag åter kläda honom uppå igen? Jag hafwer twaggit mina fötter, huru skulle jag åter besudla dem?

* swarade jag i drömmen, berättar Sulamith.

4. Min wän sträckte sin hand genom fenstret*, och mitt innersta rördes** öfwer honom.

* bedjande om inträde. ** af medlidande.

5. Då stod jag upp, att öppna för min wän, och mina händer drupo af myrrha*, och mina finger af flytande** myrrha, öfwer stängeln af låset†.

* hwarmed jag i hast smort dem, för att med sådant kärleksbewis möta den konnande. ** själfdruppen, såsom ädlast. † Låsets el. rigelns handtag.

6. Men då jag för min wän upplåtit hade, war han borta, och sin wäg gången: min själ war ute, då han talade*; jag sökte honom, men jag fann honom icke; jag ropade, men han swarade mig icke.

* jag war icke wid mina sinnen, då han talade, efter jag så kunde bröja att inlåta honom.

7. Wäktarena, som gå omkring i staden, funno mig, de slogo mig till järns; wäktarena på muren togo min själ* bort ifrån mig.

* florslöja, kastad öfwer hela den öfriga beklädnaden, Es. 3, 23.

8. * Jag beswär eder, Jerusalems döttrar: sinnen i min wän, så sägen honom**, att jag är krank af kärlek.

* Sulamith talar, efter att hafwa berättat sin dröm. ** ordagr.: hwar skolen i förkunna honom? (jo, att jag är icke.)

9. * Swad är din wän för andra wänner, du skönaste bland qvinnor? Swad är din wän för andra wänner, att du så hafwer beswurit oss?

* Choren af qvinnorna talar.

10. * Min wän är hwit och röd, utmärkt** ibland mångtusende.

* Sulamith svarar. ** eg. planterad som ett baner, d. ä. högt framstående.

11. Hans hufwud är gediget guld*; hans lockar äro palmhängen, swarta såsom korpen.

* så prydligt, fint och ädelt.

12. Hans ögon äro såsom duswor wid wattungbäckar*, twagne i mjölk**, och stå fulla †.

* så milda, rena och klara. ** eg. badande i mjölk: hwitögat, den mjellhwhita grund, hwarpå den swarta ögonstenen simmar. † ögat ej infallet utan i skön fullhet framstående. Ordagr.: sittande wid fullhet, liksom duswor wid fullbräddadt wattungbäcken.

13. Hans kinder äro såsom örtafångar, såsom kul-lar af kryddplantor: hans läppar äro såsom liljor*, de der dryppa af flytande myrrha.

* så ljufliga genom talets behag.

14. Hans händer äro såsom guldwalfar, fyllda med turkoser*; hans lif är såsom rent elfenben, besatt med saphirer**.

* fingrarne af skön rundning, som gyllene walfar, och naglarne klart genomskuliga såsom turkos eller chrysolith. ** hwarmed lyftas på de blåa ädrorna.

15. Hans ben äro marmorpelare, grundade på gyllene fötter*; hans skapnad är som Libanon, utkorad såsom cedrar**.

* fötsfällningar: att beteckna fasthet och skönhet i förening. ** hög och majestätiskt som cedrar på Libanon.

16. Hans gom är idel sötma*, och hans hela wäsende ljuflighet. Sådan är min käre, sådan är min wän, i Jerusalems döttrar.

* genom de ljufliga ord, som utgå deraf.

17. Hwar är då din wän gången, o du skönaste bland qvinnor? Swart hafwer din wän wändt sig? Så wilje wi honom söka med dig.

Kap. 6, v. 1. * Min wän är nedergången uti sin örtagård, till örtafångarna, att han sig der förlusta** skall i örtagårdarne, och plocka liljor.

* Sulamith svarar, wäl wetande, sedan hon något besinnat sig, hwar hon skall träffa sin wän, den för naturens behag swärmande, nemligen i de af honom själf anlagda och med förkärlek wärdade konungsträdgårdarne. ** eg. beta, d. ä. hafwa sitt werk el. hysselfättning.

2. Min wän är min, och jag är hans*, den sig ibland liljor förlustar**.

* eg. jag är min wäns, och min wän är min. ** eg. betar, som v. 1.

Kap. 6.

Återsendets fröjd.

3. * Du är skön, min kära, såsom Thirza, ljuflig såsom Jerusalems*, försträcklig såsom en härordning**.

* Salomo wälkomnar sin af återsendets glädje i förhöjd skönhet strålande brud med beundrande loford. De städer, som äro hans rikets högsta prydnader, Thirza i norra, och Jerusalems i södra Palestina, tjena honom till mått för hennes skönhet. Jemsförelsen röjer tydligen en konung, och bertill en sådan som ännu besitter det odelade riket, alltså Salomo. ** eg. såsom banerförsejda, neml. härskaror. I den oemotståndliga makten af sin skönhet är bruden så fruktansvärd, som en i djupa leder under sina fälttecken framtagande friggshär.

4. Wänd dina ögon ifrån mig, förty de göra mig brinnande*: ditt hår är såsom en hjord af getter, de der lägrade äro utföre berget Gilead.

* eg. göra mig yr, eller: bestorma mig, göra wäld på mig.

5. Dina tänder äro såsom en hjord af tackor, de der twagne komma utur wattnet, hwilka allasamman äro twillingdrägtiga, och ingen ibland dem är ofruktfam.

6. Dina kinder äro såsom granatäplets halfrunder, emellan dina lockar*.

* Salomo prisar sin bruds skönhet till en del med samma ord som förut (Kap. 4, 1—3), på det hon skall weta, att hans kärlet är sig alltid lit.

7. Sextio äro drottningarne, och åttatio frillsorna*, och på jungfrurna är intet tal**.

* gemåler af första och andra ordningen i Salomos harem, nu i hans yngre dagar, deremot framdeles på hans ålderdom 700 af förre och 300 af sednare slaget (1 Kon. 11, 3). Om dessa till af-gunderi förledande kan gälla Pred. 7, 29, och kunna de anses som förebilder af de Kristusfiendliga hednosolkon i motsats till de för Christi uppenbarelse mottagliga, hvilka sinsemellan olika i yttre betydighet dock deri komma öfverens, att de hylla den himmelske Salomo och hans brud, dottern Zion. ** Med jungfrurna (alamoth) menas här, ifråsom Ps. 45, 15, de unga qvinnor, och de af dem förebildade menniskor i werlden, som ännu intaga en afwaktande ställning, de som allenast wänta på den gudomliga kallelsen, för att in-förlikwas med det andeliga Zion.

8. Men en är min duswa, min fromma, en är sin moder kärast, och sin moders utkorade: då dött-rarne* sågo henne, prisade de henne salig, drottningarne och frillsorna lofwade henne.

* d. ä. qvinnorna i allmänhet, och särskilt de nämnda.

9. Ho är denna, som uppgår* såsom en morgon-rodnad, skön som månen, ren såsom solen, förskräcklig såsom en hävordning**?

* eg. framblifkar. ** Beundrande fråga af qvinnochoren, som ser Sulamith komma från det inre af parken.

10. Jag war nedergången i nötagården**, till att se efter det gröna i dalen, till att se om win-trädet slagit ut, om granaträden blomstrade.

* Sulamith tilltalar de mötande qvinnorna. ** den del af kungsträdgården, der i en dal walnöt- och mandelträd växte.

11. Jag wiste icke, att min själ mig fatt hade på mitt ädla folks praktwagn*.

* Sulamith erkänner blygsamt och anspråkslöst, att den landliga naturens behag kommit henne att förgåta den höga plats, på hvil-ken hennes hjertas kärlet upphöjt henne wid sin kungslige gemåls sida. Eller: mig fatt hade till mitt ädla folks praktwagn (så att hon förlitnar sig själf wid en praktwagn med afseende på den höga wärdighet hon har att uppbära).

12. Wänd om, wänd om, o Sulamith**! Wänd om, wänd om, att wi må skåda dig. Hwad skåden S på Sulamith †? Likasom dans i Mahanaim ††.

* Choren af qvinnorna beder Sulamith wända tillbaka i parken, på det de må få njuta anblicken af hennes behagliga rörelser. ** Be-tyder: den bestredade, fridbenådade (redan i själfwa sitt namn den qwinnliga motwärdigheten till Salomo, fridsmannen). † Omwäntet af sin egen skönhets makt frågar Sulamith, hwad synnerligt de wäl se eller kunna wisja se på henne. †† Qvinnochoren svarar med en hänrytning på englahärens uppenbarelse för patriarken Jakob i Mahanaim, 1 Mos. 32, 2, lifsom wille de säga: Wi se i dina sköna rörelser englachorens dans. Mahända war och en egen hög-tidlig dans öfelig på den forntida uppenbarelseorten till minne af den underbara tilldragelsen.

Kap. 7.

Sulamith en drottning, hög i sin skönhet och dök intagande blygsam och ödmjuk.

1. * Huru skön är din gång i skorna, du förste-dotter**! Dina höfters hwälfningar † äro såsom jubelsmycken, som äro ett werk af konstnärns händer.

* Salomo kommer till och prisar beundrande sin ädla gemål. En-ligt andra talar qvinnornas chor, och Salomo fortsätter från v. 6. ** Sulamith genom försligt sinne och försliga later en drottning, fastän ej genom börd. † Andra: wändningar, swingningar (hwar-wid tänkes på en dansande rörelse, förlitnad wid jubelfångens sätta swäning).

2. Ditt sköt* är såsom en kretsrund skål, den aldrig kryddwin fattas*: ditt lif är såsom en hwete-hop, omsatt med liljor**.

* eg. uasle: så swällande af ungdomsfriskhet, som en kretsrund skål är af aromatiskt win. ** af mogen helsekraft och finhet i förenig.

3. Dina tu bröst äro såsom två unga rättvillingar*. * Kap. 4, 5.

4. Din hals är såsom ett elfenbenstorn: dina ögon äro såsom de dammar i Hesbon wid porten Bath-rabbim*: ditt ansigte är såsom tornet på Libanon, hwilket skådar hän mot Damascus**.

* så klara och stora, som dessa två likt ett ögonpar bredwid hwar-andra liggande dammar utanför den port, som kallades Bathrabbim (den solfrita), hufvudporten till den ännu i sina ruiner präktiga staden Hesbon i östra Jordanlandet (se G. 15, 4). Af dessa dam-mar finnes ännu den ena qwar, kringmurad. ** så stolt och maje-stätiskt blidande, som den af Salomo uppförda praktbyggnaden på Libanon (1 Kon. 9, 19) skådar från sin stolta höjd ned öfwer den paradisiiska Damascusdalen.

5. Ditt hufwud på dig är som Carmel*, och ditt hufwuds nedhängande hår såsom purpur**: en ko-nung är fångslad i de lockarne.

* så förtjusande skönt som detta med ädla träd och blommar up-pigt prunkande berg, hwilket tjenar till en passande bild af det be-hagliga, lifsom Libanon af det majestätiska. ** så svartglänsande. Den ätta purpuru är svartaktig, och swarta lockar kallas af Home-rus och Anakreon purpurglänsande.

6. Huru skön är du, och huru ljuslig, kära, i wällust*!

* i ihusningskraft el. intagande beslag.

7. Din längd* är lik wid ett palmträd, och dina bröst wid windruswor.

* egentl.: denna din växte (smärta gestalt).

8. Jag sade: Jag måste stiga upp i palmträdet, och fatta i des qwistar*: och låta dina bröst wara såsom druswor på winträd, och din andedräfts doft såsom äpplen;

* för att inandas deras wälluft.

9. Och din gom såsom godt win — * det hos wän-nen min lätteligen ingår, det der sakta glider öf-wer de slumrandes läppar**.

* Sulamith faller Salomo i talet och fortsätter. ** med ordets ljuswa win jäningom uppliswande äfwen de i andelig slummer försänkta. — Så är dottern Zion, så är Christi kyrka hög och herr-lig som ett majestätiskt palmträd, och rik på ädla frukter, på weder-qwidande lifskraft och uppristande lifsdof, "en lifsens lukt till oss", 2 Cor. 2, 16.

10. Jag är min wänns, och till mig står hans åstundan.

11. Kom, min wän, låt oss gå ut på marken, och wistas i landsbyarne;

12. Att wi må bittida uppstå till wingårdarne, och få se, om winträdet slagit ut, om winblomman öppnar sig, om granaternas blomstra: der will jag gifwa dig min kärlek*:

* mera innerligt, i den friska landliga naturens stöte, än i stadens och hofwets qwalm.

13. Alrunorna* gifwa sin lukt, och öfwer våra dörrar** äro allehanda ädla frukter, nya som gamla; åt dig, min wän, hafwer jag dem förwarat †.

* hebr. Dudaim, kärleksäplen, mandragom, sw. alrunor, kärlekens sinnebild. Se 1 Mos. 30, 14. ** d. ä. i min moders hus (hwil-let tillika war wännens, der de båda ofta i ljuswa samspråk utbytt sin kärleks minnen, de gamla och dock alltid nya). † Sägkomsterna från det fridfulla hemmet, till hwilket Sulamith drages af en stilla längtan, förefwässa henne som en förwarad statt af ädla frukter, ärika som sjölärika, begge slagen lika friska och unga, emedan den janna kärleken wet af ingen förwandling, Kap. 8, 6.

Kap. 8 v. 1. O! att du wore som en broder mig, den min moders bröst sugit hade; att funne jag dig derute, jag måtte kysa dig, och ingen för-
aktade mig*!

* Sulamith önskar sig i sin gemål en jennbörbig, en lifte, på det hon i sin ringhet måtte vara mindre utfatt för afundens onda tal. Och Salomo, den jordiste som den himmelfste, neblåter sig utan förbehåll till lifställighet med sin utvalda.

2. Jag wille taga dig, och föra dig in uti min moders hus, der du mig lära skulle*; der wille jag infänka dig kryddadt win, och must af mina granater**.

* och underwist af dig skulle jag ej behöfwa oroaas deraf att werlden sade mig wara oupplyst. ** gifwa dig min hela tro och kärlek, mitt hjertas goda win och mitt wäsendes blomma.

3. Hans wenstra hand är under mitt hufwud, och hans högra hand omfamnar mig*.

* Sulamith, häurhett, upprepar de samma ord, med hvilka hon förr (Kap. 2, 6) uttryckt saligheten af sin kärlek. Och wännen warar med samma omsorg deröfwer, att den älskade ej skall blifwa störd i den hwila, hon funnit för sin längtan, v. 4.

4. "Jag beswär eder, Jerusalem döttrar, att I icke uppväcken min kära, eller stören henne, till deß henne sjelf lyfter"*.

* afslutande omqwäde, för tredje gången, se Kap. 2, 7. Kap. 3, 5.

Kap. 8.

Kärlekens ewighet.

5. Ho är denna, som uppkommer ifrån öken*, stödjande sig uppå sin wän**? — Under apeln wäcke jag dig †, der din moder dig födt hafwer, der hon som dig födde, med dig förlöft wardt.

* beteslandet i Sulamiths hembygd, wid Tefoa eller måhända wid Engedi. ** under förtroligt sampråk. † uppväcke jag albrasörst din kärleksbögelse. Andra: wäcke jag dig då du instumrat under deß skugga. — Sulamith, wandrande arm i arm med Salomo på sin barndoms kära wälbetanta ställen, stannar under en präktigt doftande apel wid en ländtlig hydda, der Salomo war född, då hans moder Bathseba under en resa till landsbygden öfweraskades af födslosmärtorna (hwaremot icke strider att Salomo i de historiska böckerna räknas bland de barn som föddes åt David i Jerusalem, d. ä. på den tid då han residerade i Jerusalem och icke mer i Hebron). Så födde oc Rachel under en resa (1 Mos. 35, 16), och om Virgilius berättas, att hans moder födde honom då hon rest på landet.

6. Sätt mig såsom ett insegel på ditt hjerta, och såsom ett insegel på din arm*; ty kärleken är stark såsom döden, oböjlig som dödsriket deß nitälskan: deß glöd är brinnande, och en Herrans låga;

* så ofskiljaktigt med dig förenad: och detta kärleksband är oupplösligt, ty starkare än den sanna och äkta kärleken gifwes intet, emedan

den är en låga, tänd af Herran, en stråle af den samma ewiga kärlek, hwarmed Gud sjelf älskar sin werld. Kärleken är af Gud, ty Gud är kärleken.

7. Så att oc stora watten icke förmå utsläcka kärleken, eller strömmar fördränka honom: om en wille gifwa alla egodelar i sitt hus för kärleken, så gällde det alltfammans intet*.

* eg. man skulle blott förakta honom (ty kärleken är, såsom all god gåfwa, himlens fria skänk och kan ej köpas).

8. Wår syster är liten, och hafwer inga bröst; hwad skole wi göra med wår syster, när man en gång skall tala henne till*?

* d. ä. fria till henne. — Så talade bröderna fordom sinsemellan i sin säwitsta beställsamhet, hwilken Sulamith, stark i medvetandet af sin kärlek, nu med leende önskan erlurar sig.

9. Är hon en mur, så wilje wi bygga deruppå ett bröstwärn af silfwer; är hon en dörr, så wilje wi tillspärta henne med cederbräden*.

* d. ä. i företa fallet hedra och belöna, annars strängt innespärta henne.

10. Jag är en mur, och mina bröst äro såsom torn*; deraf är jag worden i hans ögon såsom den der frib finner**.

* Sulamith vittnar med ädel sjelfkänsla om sig, att hon emot werlden och deß lusta är en mur, ej en öppen dörr; hennes bröst äro hälwert, hennes hjerta fast förskansadt mot werldslifwets lockelser. ** en janshyblig Sulamith, en hidsbenäddad i förening med Salomo, hvars namn, likasom hennes, betecknar frib.

11. En wingård hafwer Salomo i Baal Hamon*; den wingården gaf han ut åt waktare, att hwar och en skulle gifwa för deß frukt tusende silfwerpenningar.

* anses wara det berömda Baalbek el. Heliopolis i Syrien, hwaraf ännu finnas präktiga ruiner i Libanonsdalen.

12. Min wingård är för mig*: dig Salomo tillkomma de tusende, men waktarena af hans frukt, tuhundrade**.

* under min egen uppsigt. Den sanna ostulden waktar sig sjelf. ** Sulamith unnar gern waktarena af Salomos jordiska wingård den icke ringa lönen, en sentedel af deß aftastning, sjelf finnande sin rikaste lön i den ostuld, som är hennes ädla befitning, och genom hwilken hon är sin wäns och han är hennes.

13. *Du inwänersta i örtagårdarne, wänner** akta på din röst, låt mig den höra.

* Salomo talar. ** brudgummens wänner, nu tillika brudens. Eg. sällskapare, följesmän.

14. *Fly, min wän, och war lik en rå eller en ung hjort på örtabergen**.

* Sulamith sjunger. ** d. ä. flynda, icke för att fly undan min åsyn för alltid, utan för att, om än till en tid försvunnen, snart åter wända tillbaka till din längtansfullt bidande brud och lustwandra med henne för ewigt öfwer balsamdoftande kullar i Guds paradys. Luc. 18, 8. Ap. G. 1, 11. Upp. 22, 17. 20.